

De 4 nieuwe Duurzame Wijkcontracten (DWc's) gelanceerd in 2013

Conferenties van 27 november 2012
Philippe HENKART, Frank VAN WIJNGAARDEN,
Marie DEMANET en Christophe MERCIER

De Duurzame Wijkcontracten (DWc) zijn stadsherwaarderingsprogramma's. Ze zijn in 2010 in de plaats gekomen van de wijkcontracten, een instrument dat toen al 17 jaar toegepast werd in de achtergestelde wijken van het gewest. De uitvoeringstermijn van de contracten bedraagt 4 jaar met 2 jaar extra om de bouwwerken te voltooien.

Vier nieuwe Duurzame Wijkcontracten zullen worden uitgevoerd vanaf 2013: Albert in Vorst, Rond Leopold II in Molenbeek, Bosnië in Sint-Gillis en Koningin-Vooruitgang in Schaarbeek.

HET DWc ALBERT IN VORST

Op basis van een reeks analyses van de bestaande toestand van de wijk hebben de projectauteurs (éOn, 21 Solutions en Espace Environnement) diagnoses gesteld en strategieën uitgedacht die steunen op 4 'hefbomen': stedenbouw, levenskader, voorzieningen en sociaaleconomische ontwikkeling.

De operaties van het DWc zullen zich concentreren in twee opportuniteitspolen:

- de pool Albert, beschouwd als de blikvanger van de wijk
- de pool Marconi, beschouwd als het ankerpunt van de wijk.

Bepaalde openbare ruimten zullen het voorwerp uitmaken van interventies:

- het kruispunt Rodenbachstraat/Marconistraat
- de rijrichting in de Marconistraat en de Rodenbachstraat
- de Vanden Corputstraat.

Zie hieromtrent de onderstaande kaart van de operaties.

Om de verscheidenheid van het programma van dit DWc te illustreren, enkele voorbeelden van sociaaleconomische projecten:

1. Plaatselijke Opdracht Netheid
2. Alternerende opbouw
3. De jacht op vuil
4. Sociaal restaurant
5. Intergenerationele samenhang
6. Albert woont gezond en slim
7. Huisvesting Informatieloket
8. Jeugdruimte.

Geraamde totale begroting: 34.693.000 EUR.

HET DWc ROND LEOPOLD II IN MOLENBEEK

Op basis van de analyse van de bestaande toestand van de wijk stellen de projectauteurs (Artgineering en Urban Platform) voor dit Duurzame Wijkcontract een 3-ledige uitdaging voor:

- een perimeter op twee niveaus
- een tweede generatie contracten
- een geïntegreerde aanpak van de projecten (project in de kijker).

Aan deze analyse en deze uitdaging beantwoordt een strategie rond 6 werkkassen:

- de structurerende elementen
- de samenhang van de wijk
- de stedelijke dynamiek
- de ontsluiting van de wijk
- de continuïteit van de perimeter
- de grenzen van de perimeter.

De rode draad van deze strategie is de verbetering van het sociale klimaat van de wijk, het creëren van een ruimte die men zich kan toe-eigenen: de gebruiker moet de mogelijkheid hebben zich het wijkproject toe te eigenen, zodat dit kan blijven voortbestaan (vandaar het concept van de duurzame wijk). Het project moet ontwikkeld worden in samenspraak met de burgers.

Deze kunnen helpen de analyses van de deskundige in de juiste sociale en sociologische context te plaatsen. De burgers moeten dan ook niet beschouwd worden als een obstakel, maar als een steunpilaar van het project.

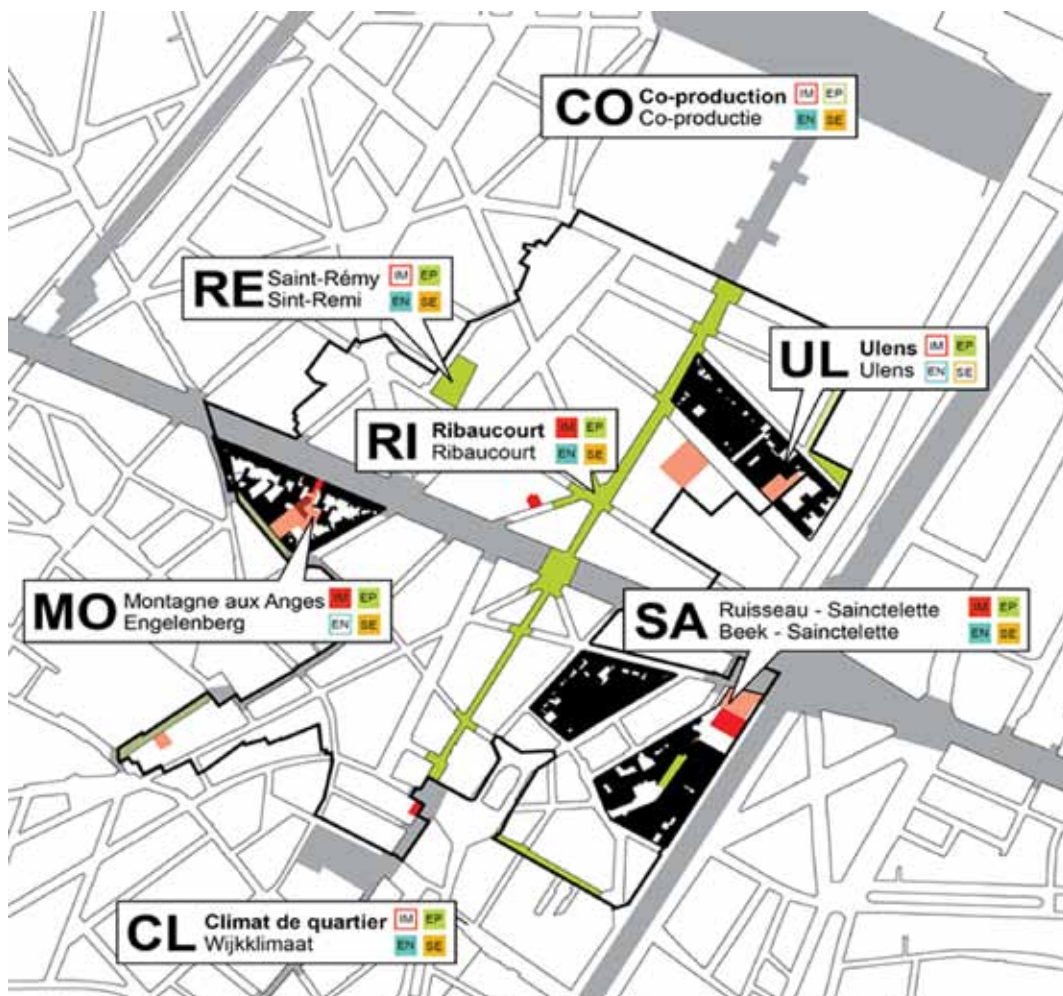
Het programma van het DWc omvat vastgoedoperaties, interventies in de openbare ruimte en het milieu alsmede sociaaleconomische operaties.

Het krijgt concrete vorm in 7 projecten, die deels gebonden zijn aan specifieke gebieden (1 tot 5) en deels betrekking hebben op de hele wijk (6 en 7):

1. Ribaucourt: herdynamisering van de commerciële as en versterking van de gezelligheid
2. Sint-Remi: herwaardering van het park en veilig maken van de naaste omgeving
3. Engelenberg: realisatie van projecten voor jongeren;
4. Saintelette: de wijk openen naar het kanaal en creatie van een project in de kijker
5. Ulens: verbinden van de recreatieve ruimten voor kinderen
6. Wijkklimaat: diversificatie en versterking van het bestaande netwerk
7. Coproductie: de bewoners betrekken bij het wijkleven en de transformatie van hun wijk.

Zie hiervoor onderstaande kaart.

Geraamde totale begroting: 14.703.947 EUR (excl. cofinanciering).

HET DWc BOSNIË IN SINT-GILLIS

Op basis van een gedeelde **diagnose** hebben de projectauteurs (ERU en 21 Solutions) van dit Duurzaam Wijkcontract de aandachtspunten bepaald en daaruit 3 prioritaire werkpijlers gedistilleerd:

- verbetering van het levenskader en de huisvesting
- versterking van de sociale samenhang
- steun voor de economische activiteit.

De aandachtspunten op het gebied van huisvesting en levenskader zijn: de verbetering van de bestaande gebouwen en de creatie van nieuwe woningen; de creatie van nieuwe buitenruimten, de opwaardering van bestaande buitenruimten en de heraanleg van openbare ruimten; de verbetering van de kwaliteit van de binnenterreinen van huizenblokken.

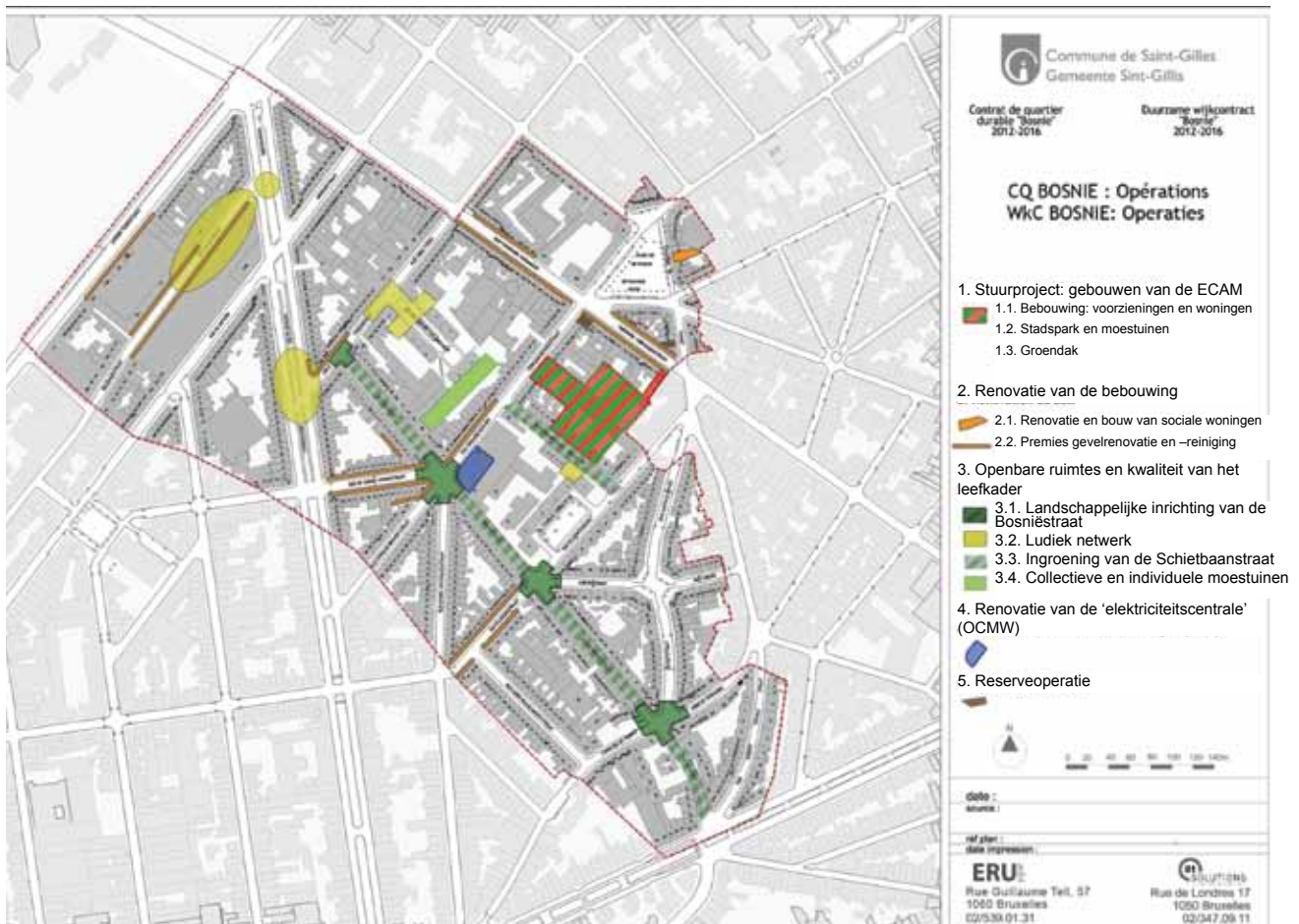
De aandachtspunten op **het gebied** van sociale samenhang en economische activiteit: de jongeren; de socioprofessionele inschakeling en opleiding; de creatie van ontmoetingsruimten; socio-educatieve, culturele en recreatieve activiteiten en vastgoedopportunities.

Het **programma** voor de realisatie van deze aandachtspunten draait rond 7 projecten:

1. Project in de kijker op de site ECAM: parken en koeren, renovatie van de gebouwen, verenigingslokalen en woningen
2. Renovatie van de gebouwen: renovatie van openbare woningen, informatieverstrekking en opvolging van de gewestelijke premies en socioprofessionele inschakeling
3. Levenskader: landschappelijke inrichting van de Bosniëstraat, beplantingen Schietbaanstraat, speelnetwerk, aanleg van moestuinen en gevelbegroening
4. Sociaal knooppunt: gebouwrenovatie, sociale kruidenierszaak, steunpunt en hermobilisering door sociale actoren (OCMW, CBVV...) en de verenigingen uit de wijk
5. Economisch knooppunt: begeleiding van ondernemingen, cel lege handelszaken, naaiatelier... door economische actoren (Atrium, Plaatselijke Opdracht, Partnerdorp enz.)
6. Sociocultureel knooppunt: projectoproepen, ontmoetingen via creatieve workshops (theater, naaien, koken...) door culturele actoren (circusschool, Vertige vzw, Constant vzw...)
7. Deelname, bewustmaking en communicatie.

Zie hiervoor de onderstaande kaart.

Geraamde totale begroting: 14.721.555 EUR.

HET DWc KONINGIN-VOORUITGANG IN SCHAARBEEK

Op basis van de analyse van de bestaande toestand van de wijk stellen de projectauteurs (Suède 36 en Renovas) voor de wijk een **actieprogramma** voor rond 7 prioritaire **aandachtspunten**:

1. Voorzieningen ten dienste van de wijk: medisch huis raadpleging voor zuigelingen en sociale woningen pool school, kinderen en sport Jolly/Gaucheret
2. Woningen voor iedereen: nieuwe woningen Jollystraat 164, 170-172 en Gaucheretstraat 176 en 195; sterkere aansporing tot renovatie
3. Pool van industriële reconversie Zennebedding: reconversie van de industriële site T'SAS 'Masui 186' en reconversie van de industriële site GOFFART 'Masui 214'
4. Een duurzame wijk die de zachte verplaatsingen bevordert: circuits voor PBM's (personen met beperkte mobiliteit); groene wandeling; aanleg van kruispunten en pleintjes; stadsmeubilair gemaakt van recyclagemateriaal; aanleg van een groen parcours, continuïteit van de aanwezigheid van bomen en planten langs het hele parcours; opvang van het regenwater; uitwerking van een functionele en esthetische verlichting; interventies in de 5 tunnels (onder de spoorweg); kleine interventies in de Aarschotstraat; gerichte herstellingen; sensibilisering voor de zachte mobiliteit en voor netheid van de openbare ruimte
5. Studiebegeleiding en socioprofessionele integratie: studiebegeleiding voor leerlingen van het lager en secundair onderwijs; alfabetiseringslessen en lessen Frans/Nederlands en vreemde talen; 'Bricoteam': klusjes thuis en tewerkstelling; gevelbegroening; democratisch restaurant

6. Samenleven en imago van de wijk: dienst gezinszorg en aanvullende thuiszorg voor bejaarden; projecten voor vrouwen en gezinnen, jongeren en jongvolwassenen; creatief en participatief project rond de sociale band en het imago van de wijk; ludieke en intergenerationale activiteiten

7. Informatie en participatie: wijkantenne; ICQD, nieuwe technologieën ten dienste van het wijkcontract.

Geraamde totale begroting: 15.000.000 EUR.

Onderstaande kaart toont het specifieke karakter van deze wijk die in twee gesneden wordt door de spoorweg en het Noordstation en niet ver verwijderd is van het Kanaal, dat ook een onderbreking vormt van het stadsweefsel en de mobiliteitsnetwerken.

Contacten

Philippe HENKART
éOn architecture
Tulpstraat 4 - 1050 BRUSSEL
Tel.: 02 513 60 86
E-mail: eonarchitecture@skynet.be
www.eonarchitecture.com

Frank VAN WIJNGAARDEN
Artgineering
1e Middellandstraat 103 - 3021 BD Rotterdam
Tel.: +31/102409155
E-mail: frank@artgineering.nl
www.artgineering.nl

Marie DEMANET
Centre d' Etudes et de Recherches urbaines - ERU vzw
Willem Tellstraat 57 - 1060 Brussel
Tel.: 02 539 01 41
E-mail: info@eru-urbanisme.be
www.eru-urbanisme.be

Christophe MERCIER
Suède 36
Vlaamsesteenweg 156 - 1000 Brussel
Tel.: 02 229 03 79
E-mail: christophe@suede36.be
www.suede36.be